

Udruga Zemljane staze

Tijardovićeva 44,
10000 Zagreb

Ministarstvo zdravstva

Ministrica doc. dr. sc. Irena Hrstić, dr. med.
Ksaver 200A
10000 Zagreb

Zagreb, 22 . studenog 2025.

**Predmet: Deregulacija pesticida u Omnibusu o sigurnosti hrane i hrane za životinje -
Potrebna je veća zaštita, a ne manja!**

Poštovani ,

svaki tjedan u znanstvenim časopisima objavljuje se nekoliko novih recenziranih znanstvenih studija koje ukazuju na štetu koju pesticidi uzrokuju ljudskom zdravlju i okolišu. Parkinsonova bolest među poljoprivrednicima, određene vrste raka, neplodnost, dječja leukemija i rak mozga, kao i kognitivni deficiti kod djece iz ruralnih područja povezani su s upotrebom pesticida. Istovremeno, bioraznolikost i dalje opada, jer oprašivači, korisni kukci i ptice opadaju. Znanstveni dokazi dosljedno upućuju u jednom smjeru: **naš trenutni sustav regulacije pesticida nije dovoljno zaštitnički** .

Građani EU-a redovito izražavaju svoje zahtjeve za postupnim ukidanjem sintetičkih pesticida putem [konzultacija](#) , [Eurobarometra](#) i [Konferencije o budućnosti Europe](#) . i dvije uspješne [europske građanske inicijative](#) . [Mišljenje IPSOS-a](#) - anketa iz 2023. provedena u šest država članica EU-a jasno pokazuje da velika većina, **preko 80% građana, traži postupno ukidanje pesticida te bolju zaštitu zdravlja i okoliša** .

Uzevši u obzir ove činjenice, neshvatljivo je da su u [godišnjem izvješće o napretku u pojednostavljenju](#) od strane službe povjerenika Várhelyija od 4. studenog 2025. najavljena odobrenja pesticida bez vremenskog ograničenja, a u skladu sa zahtjevom industrije pesticida. Slično tome, **nacrt prijedloga DG SANTE za sveobuhvatnu uredbu o sigurnosti hrane i hrane za životinje**, koji je trenutno u međuresornim konzultacijama do 24. studenog 2025., predlažu se radikalne mjere deregulacije odobrenja pesticida koje će

značajno smanjiti razinu zaštite građana, prirodnih resursa i ekosustava protiv svih pesticida.

U svom prijedlogu Europska komisija predlaže neograničeno razdoblje trajanja odobrenja, dok se sada pesticidne tvari moraju ponovno procjenjivati svakih 10 do 15 godina kako bi se uzele u obzir najnovije znanstvene spoznaje i novi zahtjevi za podacima. Ovaj sustav periodičnog preispitivanja ključan je za osiguravanje identifikacije i postupnog ukidanja opasnih pesticida, kako bi se zamijenili manje toksičnim alternativama. Redovita revizija, u svjetlu novih znanstvenih dokaza, ključna je za učinkovitost Uredbe za visoku razinu zaštite, kako je zaključeno u Komisijinom REFIT-u 1107/2009 iz 2020. godine.

Bez periodične procjene, vrlo opasni pesticidi poput **klorpirifosa, koji šteti mozgu, mankozeba ili tiakloprida, toksičnog za reprodukciju te flufenaceta, endokrinog disruptora iz skupine PFAS-a, ne bi bili zabranjeni u proteklm godinama.**

Iako zaštita građana zahtijeva korištenje najnovijih **znanstvenih spoznaja**, trenutni prijedlog bi uklonio tu obvezu za države članice. Kada nacionalna tijela procjenjuju odobrenja za proizvode, mogu uzeti u obzir samo znanstvene spoznaje dostupne u trenutku podnošenja zahtjeva za aktivnu tvar u EU, što znači nekoliko godina unazad. Ovaj pomak prema manje znanosti i manje predostrožnosti je neprihvatljiv i dovodi do smanjenja razine zaštite građana. Važni novi podaci o toksičnosti objavljuju se redovito, što omogućuje nadopunjavanje slabosti regulatornog sustava pesticida.

Konačno, u svom prijedlogu Komisija se zalaže za **iznimno duga razdoblja odgode nakon zabrana**: 2 godine za prodaju i dodatnu godinu za upotrebu. To potiče poljoprivrednike na gomilanje zaliha i zadržavanje kancerogenih tvari, endokrinih disruptora ili pesticida toksičnih za pčele u upotrebi godinama nakon što se prepoznaju kao opasni.

Ako je pesticid zabranjen jer šteti bebama, poljoprivrednicima ili pčelama, treba ga odmah ukloniti s tržišta, a ne 3 godine kasnije.

Građani traže veću zaštitu od pesticida, a ne manju. Dana 28. listopada 2025., 138 organizacija civilnog društva, znanosti, vodoprivrede i poljoprivrednika diljem Europe pozvalo je na predsjednicu Europske komisije Ursulu von der Leyen da u potpunosti provede zakonodavstvo EU-a o pesticidima. Pismo je uslijedilo nakon poziva Komisije za

dostavljanje dokaza o „Omnibusu za pojednostavljenje sigurnosti hrane i hrane za životinje“, na koji je stiglo 6440 odgovora, od kojih je preko 90% bilo od građana EU-a koji su upozoravali da se zakon loše provodi i zahtijevali veću zaštitu od pesticida, a ne deregulaciju. **Prijedlog Komisije je neprihvatljiv i suprotan jasnim zahtjevima Europljana.**

Stoga navodimo sljedeće hitne prioritete za poboljšanje:

1. potpuno postupno ukidanje do 2030. svih pesticida navedenih kao „kandidati za zamjenu“ i svih pesticida PFAS;
2. obveza testiranja svih pesticida na neurotoksičnost, uključujući razvojnu neurotoksičnost;
3. Jednaka procjena rizika metabolita pesticida i matičnih aktivnih tvari;
4. Hitna provedba kumulativne i sinergijske procjene rizika. Europska agencija za sigurnost hrane nije osmislila konkretnu metodologiju u 20 godina, ova situacija je neprihvatljiva.
5. Potpuno, sveobuhvatno pretraživanje literature na početku svakog postupka donošenja odluka, bilo da se radi o aktivnim tvarima pesticida na razini EU-a ili o pesticidnim proizvodima na nacionalnoj razini.

Iako je početna namjera revizije uredbe o pesticidima (EZ) 1107/2009 bila olakšati pristup tržištima za proizvode za biokontrolu, trenutni prijedlog služi kao „trojanski konj“ za deregulaciju toksičnih pesticida, snižavajući sigurnosne standarde i smanjujući troškove za industriju na štetu zaštite zdravlja građana i okoliša.

Slabljenje sustava odobravanja pesticida u ovom trenutku ne bi samo ugrozilo građane i okoliš, već bi i **naštetilo kredibilitetu EU-a kao globalnog lidera**. u zdravstvu, održivosti i donošenju politika temeljenih na dokazima.

Zaključno, trenutnu razinu zaštite od pesticida, kao i provedbu važećeg zakonodavstva, treba poboljšati, a ne ukinuti. S poštovanjem vas pozivamo da se usprotivite pokušaju DG SANTE-a da smanji razinu zaštite zdravlja građana i okoliša.

S poštovanjem,

Tara Glaser
Udruga Zemljane staze

Udruga Zemljane staze

Tijardovićeva 44,
10000 Zagreb

Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije

Ministrica Marija Vučković
Radnička cesta 80
10000 Zagreb

Zagreb, 22 . studenog 2025.

**Predmet: Deregulacija pesticida u Omnibusu o sigurnosti hrane i hrane za životinje -
Potrebna je veća zaštita, a ne manja!**

Poštovani ,

svaki tjedan u znanstvenim časopisima objavljuje se nekoliko novih recenziranih znanstvenih studija koje ukazuju na štetu koju pesticidi uzrokuju ljudskom zdravlju i okolišu. Parkinsonova bolest među poljoprivrednicima, određene vrste raka, neplodnost, dječja leukemija i rak mozga, kao i kognitivni deficiti kod djece iz ruralnih područja povezani su s upotrebom pesticida. Istovremeno, bioraznolikost i dalje opada, jer oprašivači, korisni kukci i ptice opadaju. Znanstveni dokazi dosljedno upućuju u jednom smjeru: **naš trenutni sustav regulacije pesticida nije dovoljno zaštitnički** .

Građani EU-a redovito izražavaju svoje zahtjeve za postupnim ukidanjem sintetičkih pesticida putem [konzultacija](#) , [Eurobarometra](#) i [Konferencije o budućnosti Europe](#) . i dvije uspješne [europske građanske inicijative](#) . [Mišljenje IPSOS-a](#) - anketa iz 2023. provedena u šest država članica EU-a jasno pokazuje da velika većina, **preko 80% građana, traži postupno ukidanje pesticida te bolju zaštitu zdravlja i okoliša** .

Uzevši u obzir ove činjenice, neshvatljivo je da su u [godišnjem izvješće o napretku u pojednostavljenju](#) od strane službe povjerenika Várhelyija od 4. studenog 2025. najavljena odobrenja pesticida bez vremenskog ograničenja, a u skladu sa zahtjevom industrije pesticida. Slično tome, **nacrt prijedloga DG SANTE za sveobuhvatnu uredbu o sigurnosti hrane i hrane za životinje**, koji je trenutno u međuresornim konzultacijama do 24. studenog 2025., predlažu se radikalne mjere deregulacije odobrenja pesticida koje će

značajno smanjiti razinu zaštite građana, prirodnih resursa i ekosustava protiv svih pesticida.

U svom prijedlogu Europska komisija predlaže neograničeno razdoblje trajanja odobrenja, dok se sada pesticidne tvari moraju ponovno procjenjivati svakih 10 do 15 godina kako bi se uzele u obzir najnovije znanstvene spoznaje i novi zahtjevi za podacima. Ovaj sustav periodičnog preispitivanja ključan je za osiguravanje identifikacije i postupnog ukidanja opasnih pesticida, kako bi se zamijenili manje toksičnim alternativama. Redovita revizija, u svjetlu novih znanstvenih dokaza, ključna je za učinkovitost Uredbe za visoku razinu zaštite, kako je zaključeno u Komisijinom REFIT-u 1107/2009 iz 2020. godine.

Bez periodične procjene, vrlo opasni pesticidi poput **klorpirifosa, koji šteti mozgu, mankozeba ili tiakloprida, toksičnog za reprodukciju te flufenaceta, endokrinog disruptora iz skupine PFAS-a, ne bi bili zabranjeni u proteklm godinama.**

Iako zaštita građana zahtijeva korištenje najnovijih **znanstvenih spoznaja**, trenutni prijedlog bi uklonio tu obvezu za države članice. Kada nacionalna tijela procjenjuju odobrenja za proizvode, mogu uzeti u obzir samo znanstvene spoznaje dostupne u trenutku podnošenja zahtjeva za aktivnu tvar u EU, što znači nekoliko godina unazad. Ovaj pomak prema manje znanosti i manje predostrožnosti je neprihvatljiv i dovodi do smanjenja razine zaštite građana. Važni novi podaci o toksičnosti objavljuju se redovito, što omogućuje nadopunjavanje slabosti regulatornog sustava pesticida.

Konačno, u svom prijedlogu Komisija se zalaže za **iznimno duga razdoblja odgode nakon zabrana**: 2 godine za prodaju i dodatnu godinu za upotrebu. To potiče poljoprivrednike na gomilanje zaliha i zadržavanje kancerogenih tvari, endokrinih disruptora ili pesticida toksičnih za pčele u upotrebi godinama nakon što se prepoznaju kao opasni.

Ako je pesticid zabranjen jer šteti bebama, poljoprivrednicima ili pčelama, treba ga odmah ukloniti s tržišta, a ne 3 godine kasnije.

Građani traže veću zaštitu od pesticida, a ne manju. Dana 28. listopada 2025., 138 organizacija civilnog društva, znanosti, vodoprivrede i poljoprivrednika diljem Europe pozvalo je na predsjednicu Europske komisije Ursulu von der Leyen da u potpunosti provede zakonodavstvo EU-a o pesticidima. Pismo je uslijedilo nakon poziva Komisije za

dostavljanje dokaza o „Omnibusu za pojednostavljenje sigurnosti hrane i hrane za životinje“, na koji je stiglo 6440 odgovora, od kojih je preko 90% bilo od građana EU-a koji su upozoravali da se zakon loše provodi i zahtijevali veću zaštitu od pesticida, a ne deregulaciju. **Prijedlog Komisije je neprihvatljiv i suprotan jasnim zahtjevima Europljana.**

Stoga navodimo sljedeće hitne prioritete za poboljšanje:

1. potpuno postupno ukidanje do 2030. svih pesticida navedenih kao „kandidati za zamjenu“ i svih pesticida PFAS;
2. obveza testiranja svih pesticida na neurotoksičnost, uključujući razvojnu neurotoksičnost;
3. Jednaka procjena rizika metabolita pesticida i matičnih aktivnih tvari;
4. Hitna provedba kumulativne i sinergijske procjene rizika. Europska agencija za sigurnost hrane nije osmislila konkretnu metodologiju u 20 godina, ova situacija je neprihvatljiva.
5. Potpuno, sveobuhvatno pretraživanje literature na početku svakog postupka donošenja odluka, bilo da se radi o aktivnim tvarima pesticida na razini EU-a ili o pesticidnim proizvodima na nacionalnoj razini.

Iako je početna namjera revizije uredbe o pesticidima (EZ) 1107/2009 bila olakšati pristup tržištima za proizvode za biokontrolu, trenutni prijedlog služi kao „trojanski konj“ za deregulaciju toksičnih pesticida, snižavajući sigurnosne standarde i smanjujući troškove za industriju na štetu zaštite zdravlja građana i okoliša.

Slabljenje sustava odobravanja pesticida u ovom trenutku ne bi samo ugrozilo građane i okoliš, već bi i **naštetilo kredibilitetu EU-a kao globalnog lidera**. u zdravstvu, održivosti i donošenju politika temeljenih na dokazima.

Zaključno, trenutnu razinu zaštite od pesticida, kao i provedbu važećeg zakonodavstva, treba poboljšati, a ne ukinuti. S poštovanjem vas pozivamo da se usprotivite pokušaju DG SANTE-a da smanji razinu zaštite zdravlja građana i okoliša.

S poštovanjem,

Tara Glaser
Udruga Zemljane staze

Udruga Zemljane staze

Tijardovićeve 44,
10000 Zagreb

Ministarstvo poljoprivrede

Ministar David Vlačić
Ulica grada Vukovara 78
10000 Zagreb

Zagreb, 22 . studenog 2025.

**Predmet: Deregulacija pesticida u Omnibusu o sigurnosti hrane i hrane za životinje -
Potrebna je veća zaštita, a ne manja!**

Poštovani ,

svaki tjedan u znanstvenim časopisima objavljuje se nekoliko novih recenziranih znanstvenih studija koje ukazuju na štetu koju pesticidi uzrokuju ljudskom zdravlju i okolišu. Parkinsonova bolest među poljoprivrednicima, određene vrste raka, neplodnost, dječja leukemija i rak mozga, kao i kognitivni deficiti kod djece iz ruralnih područja povezani su s upotrebom pesticida. Istovremeno, bioraznolikost i dalje opada, jer oprašivači, korisni kukci i ptice opadaju. Znanstveni dokazi dosljedno upućuju u jednom smjeru: **naš trenutni sustav regulacije pesticida nije dovoljno zaštitnički .**

Građani EU-a redovito izražavaju svoje zahtjeve za postupnim ukidanjem sintetičkih pesticida putem [konzultacija](#) , [Eurobarometra](#) i [Konferencije o budućnosti Europe](#) . i dvije uspješne [europske građanske inicijative](#) . [Mišljenje IPSOS-a](#) - anketa iz 2023. provedena u šest država članica EU-a jasno pokazuje da velika većina, **preko 80% građana, traži postupno ukidanje pesticida te bolju zaštitu zdravlja i okoliša .**

Uzevši u obzir ove činjenice, neshvatljivo je da su u [godišnjem izvješće o napretku u pojednostavljenju](#) od strane službe povjerenika Várhelyija od 4. studenog 2025. najavljena odobrenja pesticida bez vremenskog ograničenja, a u skladu sa zahtjevom industrije pesticida. Slično tome, **nacrt prijedloga DG SANTE za sveobuhvatnu uredbu o sigurnosti hrane i hrane za životinje**, koji je trenutno u međuresornim konzultacijama do 24. studenog 2025., predlažu se radikalne mjere deregulacije odobrenja pesticida koje će

značajno smanjiti razinu zaštite građana, prirodnih resursa i ekosustava protiv svih pesticida.

U svom prijedlogu Europska komisija predlaže neograničeno razdoblje trajanja odobrenja, dok se sada pesticidne tvari moraju ponovno procjenjivati svakih 10 do 15 godina kako bi se uzele u obzir najnovije znanstvene spoznaje i novi zahtjevi za podacima. Ovaj sustav periodičnog preispitivanja ključan je za osiguravanje identifikacije i postupnog ukidanja opasnih pesticida, kako bi se zamijenili manje toksičnim alternativama. Redovita revizija, u svjetlu novih znanstvenih dokaza, ključna je za učinkovitost Uredbe za visoku razinu zaštite, kako je zaključeno u Komisijinom REFIT-u 1107/2009 iz 2020. godine.

Bez periodične procjene, vrlo opasni pesticidi poput **klorpirifosa, koji šteti mozgu, mankozeba ili tiakloprida, toksičnog za reprodukciju te flufenaceta, endokrinog disruptora iz skupine PFAS-a, ne bi bili zabranjeni u proteklim godinama.**

Iako zaštita građana zahtijeva korištenje najnovijih **znanstvenih spoznaja**, trenutni prijedlog bi uklonio tu obvezu za države članice. Kada nacionalna tijela procjenjuju odobrenja za proizvode, mogu uzeti u obzir samo znanstvene spoznaje dostupne u trenutku podnošenja zahtjeva za aktivnu tvar u EU, što znači nekoliko godina unazad. Ovaj pomak prema manje znanosti i manje predostrožnosti je neprihvatljiv i dovodi do smanjenja razine zaštite građana. Važni novi podaci o toksičnosti objavljuju se redovito, što omogućuje nadopunjavanje slabosti regulatornog sustava pesticida.

Konačno, u svom prijedlogu Komisija se zalaže za **iznimno duga razdoblja odgode nakon zabrana**: 2 godine za prodaju i dodatnu godinu za upotrebu. To potiče poljoprivrednike na gomilanje zaliha i zadržavanje kancerogenih tvari, endokrinih disruptora ili pesticida toksičnih za pčele u upotrebi godinama nakon što se prepoznaju kao opasni.

Ako je pesticid zabranjen jer šteti bebama, poljoprivrednicima ili pčelama, treba ga odmah ukloniti s tržišta, a ne 3 godine kasnije.

Građani traže veću zaštitu od pesticida, a ne manju. Dana 28. listopada 2025., 138 organizacija civilnog društva, znanosti, vodoprivrede i poljoprivrednika diljem Europe pozvalo je na predsjednicu Europske komisije Ursulu von der Leyen da u potpunosti provede zakonodavstvo EU-a o pesticidima. Pismo je uslijedilo nakon poziva Komisije za

dostavljanje dokaza o „Omnibusu za pojednostavljenje sigurnosti hrane i hrane za životinje“, na koji je stiglo 6440 odgovora, od kojih je preko 90% bilo od građana EU-a koji su upozoravali da se zakon loše provodi i zahtijevali veću zaštitu od pesticida, a ne deregulaciju. **Prijedlog Komisije je neprihvatljiv i suprotan jasnim zahtjevima Europljana.**

Stoga navodimo sljedeće hitne prioritete za poboljšanje:

1. potpuno postupno ukidanje do 2030. svih pesticida navedenih kao „kandidati za zamjenu“ i svih pesticida PFAS;
2. obveza testiranja svih pesticida na neurotoksičnost, uključujući razvojnu neurotoksičnost;
3. Jednaka procjena rizika metabolita pesticida i matičnih aktivnih tvari;
4. Hitna provedba kumulativne i sinergijske procjene rizika. Europska agencija za sigurnost hrane nije osmislila konkretnu metodologiju u 20 godina, ova situacija je neprihvatljiva.
5. Potpuno, sveobuhvatno pretraživanje literature na početku svakog postupka donošenja odluka, bilo da se radi o aktivnim tvarima pesticida na razini EU-a ili o pesticidnim proizvodima na nacionalnoj razini.

Iako je početna namjera revizije uredbe o pesticidima (EZ) 1107/2009 bila olakšati pristup tržištima za proizvode za biokontrolu, trenutni prijedlog služi kao „trojanski konj“ za deregulaciju toksičnih pesticida, snižavajući sigurnosne standarde i smanjujući troškove za industriju na štetu zaštite zdravlja građana i okoliša.

Slabljenje sustava odobravanja pesticida u ovom trenutku ne bi samo ugrozilo građane i okoliš, već bi i **naštetilo kredibilitetu EU-a kao globalnog lidera**. u zdravstvu, održivosti i donošenju politika temeljenih na dokazima.

Zaključno, trenutnu razinu zaštite od pesticida, kao i provedbu važećeg zakonodavstva, treba poboljšati, a ne ukinuti. S poštovanjem vas pozivamo da se usprotivite pokušaju DG SANTE-a da smanji razinu zaštite zdravlja građana i okoliša.

S poštovanjem,

Tara Glaser
Udruga Zemljane staze